

Szerkesztési iroda:

Nagybcskerek,

Zapolya-utca 1-6 szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szelvényezésére vonatkozó felszólítások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 >
Félévre ———— 12 >
Negyedévre ———— 6 >
Egy óra ———— 2 >
— Egyes szám ára 8 fill.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybcskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 61. szám.

Péntek, március 14.

Március 15.

Nagybcskerek, március 14.

Különös érzés vesz erőt a nép lelkén, valahányszor egyet fordul a mi földtekénk, hogy jobbik részét, melyből új élet fakad, szunnyadó erők napvilágra törnek. Ibolya illat szerte terjed, mutassa nekünk a mulandóság gyermekeinek, kik a mindennapiasság kitaposott dűlőin haladva, vénülünk, ha ifjuhoduunk is, öregszünk, ha erőnk izmosodik is, kiéljük magunkat, ha dologtevéseink öregbedik is. Mert mi más az ember élete, ha nem szakadatlan, szünet nélküli közeledés a vég felé?! S ha igaz a görög remekirő szürke elméletű mondása: hogy „a tudás elé az istenek a verejtéket állították oda”, akkor a felett sem foroghat fenn kétség, hogy iskola az ember léte, melyben a szorgalom idejét a végre való készülődés tölti be.

A föld ráncait, a sziklabércet hasadékaikat még a hópehely és jégcsap is simára képes tölteni, de mi simítja a homlok ráncait, melyet a gond és búbanat barázdái járják át?! Visszafekettül-e az ősz haj? Visszatér-e a lombán lüktető erekbe az ifju vér tüzes pezsgése, a fiatal kor önkívületet rajongása, akadályokat nem ismerő, vagy azokon átörő lelkesedése lehet-e még valaha az irodalom „öreg és vén koszorúsából a Pilvax kávéház egyik eget ostromló óriása”? Így társítja álmélkodó, töprengő és tépelődő lelkünkben a nagy mindenségben végbemenő változás az egyéniség eszméjével a közösség eszméjével, az egyes véges voltát, a nemzet ihletet keltő fogalmával, a március idusát az örökkévalóság eszméjével. Mert örökkévalónak kell, hogy kialakult az, a mit a márciusi napokban a nemzet lelkében szunnyadt és ellentállhatatlan összhatással kitört erők teremtettek: a márciusi vívmá-

nyok, miknek mindegyike a nemzet hitvallásának egy-egy lelkébe vésődött tan-tételét képezi, nem lettek felmondásra alkotva, oly értelemben, hogyha kedvező márciusi szelek járnak, akkor érvényben maradnak azok, de mihelyt a márciusi fuvalmat a kései télutó fagyos forogtató tulsivítja, vége a nép éltető és frissítő tavaszának is, vagy mellőzve minden képletes kétértelműséget, ha nyünkre van a másoknak is oda ígért szabadság, akkor az ment marad a kajánság ökölcspásaitól, a lenézés szunyogcsipéseitől, míg ha holmi nagyvási hóbotok zavarják az akarnokok és kapaszkodók lelki egyensúlyát, megirigylük a szabadságot másoktól és szabadalommal alacsonyítják, melyre rögeszméjük kifolyásaként csak ők vélnek jogos igényt tarthatni.

Bezzeg a márciusi napok a szabadság nem ily fattyuhajtását észlelték. Az ujszüzlött magyar szabadság a néplelek és nem egyes kiváltságos hitbizományos szabadság újjászülétesekor sem az agrarizmus, sem a merkantilizmus képviselői bábaszolgálatokat nem teljesítettek s ha bölcsője körül ott lábatlankodtak volna, elseperte volna őket a márciusi szelek fuvalma. Mert a szabadság mellett őrt állottak a földi paradicsom kardot villogató kerubjai: az egyenlőség és testvériség. Üzzétek el a szabadság mellől az egyenlőséget és goromba dorongúttással leütöttétek annak jobb kezét, távolítsák el mellőle a testvériséget és nyomorékká tettétek az egész lényét.

Azért nem is ott van a szabadság hazája, a hol azt centiméterrel osztják egyes fajoknak és nemzetiségeknek, egyiknek többet, a másoknak kevesebbet, hanem ott, a hol mindenki, mint a márciusi levegőt magába szívja, tele tüdővel az Idus

malasztját, a Petőfiek, Jókaiak, Vasváriak revelációját, a Kossuthok és Deák Ferencek örökét.
Dr. Klein Mór.

Horánszky beköszöntője. Az új kereskedelemügyi miniszter, Horánszky Nándor, leiratot intézett az összes törvényhatóságokhoz, melyben megkezdett működéséhez támogatást kér. A leirat a következő:

„Ő császári és királyi apostoli felsége folyó évi március 4-én kelt legfelsőbb elhatározásával, a magyar kir. miniszterelnök előterjesztése alapján engem kereskedelemügyi magyar kir. miniszterré méltóztatott legkegyelmesebben kinevezni.

Midőn ezt a törvényhatósággal közöltem és tudatom, hogy a kereskedelmi miniszterium vezetését a mai napon tényleg átvettem, fölfölkérem egyszermint a törvényhatóság közön-ségét, hogy mivel a jelenlegi közgazdasági és kulturális viszonyok egészséges fejlesztése érdekében a törvényhatóságok közreműködő, kezdeményező és támogató tevékenységére van szükségem, a reám váró fontos és közér-dekű feladatok megvalósítására irányuló törek-véseimben, hatasköröm belül támogatni szives-kedjék.

Budapest, március 7.

Horánszky.

A szeretetház.

Nagybcskerek, március 14.

A „Nagybcskerek” ezredéves emlék-szeretetház” egyetlen emléke annak Nagybcskerekén, hogy hazánk ezer éves életet élt.

Erre a „szeretetházra” Szalay József ref. lelkes gyűjtött részint lapjában, a „Keresztény Evangyelistában”, részint Nagybcskerek polgárai között és pénzintézeteinél, úgy hogy 1896-ban már együtt volt 1200 forint. Mely összeg kamata biztosítja már egy gyermek eltartását. Így 1896-ban hazánk ezer éves emlékünnepe tényleg megnyitott a szeretetház egy gyermekkel. És ezen idő óta folyton tart az egy gyermeket. És pedig tartja azt állandóan Török nővéreknél 20 korona havi fizetés mellett.

A „TORONTÁL” tárcája.

Március 15.

Lelki kincs! Emléke a nagy dicső napnak. Feledni azt csakis olyannak lehet. Aki a hazának hűn őrzött hitétől. „Hogy egykor szabad lesz” — elzárt eszt s szívet. De aki emléket megőriz a multnak. Oly esküvel vehet csakis abban részt. Hogy az igazaknak példáját követve: A haza üdvéért élni s halni kész.

Lauka Gusztáv.

A menuette.

Ködös, igazi novemberi délután volt. Olyan, amilyen csakis Moszkvában szokott lenni. A Kreml bástyáktól övezett fantasztikus terméskőtornyai és erkélyes minaretjei kísérteties alakok körvonalaikat rajzolták a ködös égre: vörös-fekete-csúcsos és aranyozott betűi pedig úgy folytak össze, mintha egy meghibbant agyvelő Bizáncot, Firenzet, Pekinget, Madarast és Nürnberget dobálta volna össze a ködben.

A végtelenbe nyúló sötét folyosókat alig világítja meg egy-két lámpa és a vasrácsos ablakokon csak néha-néha török meg pirosan egy odatévedt fénysugár. Egy-egy alabárd koppan olykor a köveken és a lépés is csak elfojtva hallatszik, mintha a levegő is félne a hangot tovább vinni.

Hegedük hangjának töredezett hullámai foszladoznak a félhomályban és a szomorú helyen olyan szokatlan, olyan kísérteties a zene, mintha az emberi szív zokogó fájdalmát kaca-

gasba sima. A menuette bájos zenéje ezen a rideg helyen megtörve, inkább haldoklók hörgésének tetszik.

A cárnó szalonjában táncolnak. I. Katalin cárné viruló leánykái között táncra készen áll és udvarbölgyei a fal mentén sorakozva nézik a bájos csoportot. M. de Campredon, XV. Lajos követe olyan olyan arisztokratikusany hanyag göggel trónol egy karosszékben, mintha ő volna az első ember ezen az ünnepélyen. Pollnitz báró és Bayreuth ögróf gunyosán mosolyognak össze, amint a cárnó szoknyáját kissé meglöbbitve, megmutatta arany cipellőbe bujtatott nem éppen kicsiny lábait.

— Itt igazán nagy lábom élnek az emberek! — sugja az ögróf Mr. de Campredon fülebe.

A cárnó nem érti a francia nyelvet, de mégis sejti, hogy őt gunyolják. Ma azonban nem bánja, pedig maskor ugyancsak lefozi az elmeskédő udvaroncokat.

— Nagy lábaim vannak? — így gondolkodik magában. — szükségem van azokra. Országokat szoktam velük letiporni. . . . . Nincs elég úri modorom? pedig esodálkozhatnának rajta, hogy mennyit esiszolódott az egykori livádiai mosónő.

Ma azonban Katalinnak nincs nevető kedve. És mégis itt kell lennie a táncteremben, sőt vig arcot kell magára erőltetnie.

Menuettere tanítja a leányait és ma sem maradhatott el a szokott órától.

— Eliz hercegnő, — szól a cárnó — önön a sor!

S amíg a kis hercegnő a terem közepére mennek, a cárnó ezt sugja bizalmasának és minden titka őrzőjének, Louchhoff grófnőnek jülebe:

— Siess Anna! Az isten szerelmére, tudni akarom, mi történt! — s közben nyugodt.

szinte közömbös mozdulattal igazít ruháján valamit.

Anna Fedorovna alig érthetően rebegi:

— Oh cárnóm! sehol semmi nyoma. El-tűnt, vagy elfogták-e. Isten tudja. Huga, Mat-rena folyton kénlel, kutat, megvesztegeti a szol-gákat, de semmit sem képes megtudni. . . . . semmit!

— Nagy Isten! Williamom! Megölték. . . . . Czarevna leányom, ne tartsa a karját olyan mereven.

— Tegnap este kiment a Kremlből és azóta nincs sehol! Az bizonyos, hogy tegnap a vacsorá-nál a cár már mindent tudott, mert 24 órája, hogy az áruló levél már a kezében van.

De ki írhatta? Vajjon ki írhatta a levelet?

— Egy hűtlen szolga, akit William megfe-nyitett. A cár kinyomozta a levél íróját és saját kezével kínoztta, hogy vallomásra bírja. Amikor mindent megtudott, amit akart, fölakasztatta a szolgát, nehogy másnak is elárulhassa a titkot.

— Jóságos ég! . . . .

— Lasabban, Czarevna, hiszen elvétí a taktust! . . . .

— Oh cárnóm, jaj nekünk! Ezért támadt a cár oly durván Williamra a vacsoránál. Jaj nekünk, mindnyájunkat megölnék.

— Hát öljenek meg! Bánom is én! Az én életem ugysem ér már semmit. Öljenek meg, ha Williamot megölték. . . . . Zenész urak, ismételjék ezt a figurát!

— Hát ha megmenekült William?

— Irgalmas Isten! Ugyan ki mentette volna meg? Hiszen senki sem figyelmeztette a veszélyre. . . . .

— Eliz leányom, mutassa meg Campredon urnak, hogy milyen ügyes. . . . . Nem fogom többé félbeszakítani a menuettet! Folytassak!

6 év alatt kiadott a szeretetház már 1200 koronát. A felvételnél különös figyelmét arra fordítja, hogy az elnemzetlenedésnek kitétt elhagyott gyermekeket vegye gondozása alá. Így tartott két évig olyan magyar gyermeket, ki a fölvetelkor csak románul beszélt. Negyedik éve pedig gondoz egy olyan fiút, aki csak tótul beszélt a fölvetelkor.

Ezen szeretetháznak állandó jöltevei a nagybecskereki pénzintézetek, kik közül ez évben a „Nagybecskereki Takarékpénztár” 50 koronát, a „Torontáli Takarékpénztár” 30 koronát és a „Nagybecskereki Népbank” 20 koronát adományozott.

Ezen adományokért e helyen is hazafüi köszönetét nyilvánítja a szeretetház igazgatósága. További adományokat e célra szívesen fogad Szalay József felkész. úgy szintén ajánlatot, oly magyar fiú vagy leány felvételére, kiknek nem volt alkalmuk magyarul megtanulni és kik az elzüllesnek vannak kitéve.

A szeretetház jelenlegi vagyona 2817 korona 35 fillér.

HIREK

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 7-8 óráig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad.

Március 16. Szabad lyceum d. u. 5 órákor.
18. Tavasz löszemle.
18. Ünnepele a főgimnáziumban.

Március idusa.

Az emlékezés nagy napjának ünnepére talán soha olyan szépen és impozánsan nem készülődtek nálunk mint ebben az esztendőben. Testületek, körök, egyházak és iskolák az ifjúsággal együtt készül az évfordulóra. Ünnepe lesz a kaszinóban, a magyar olvasókörben, az összes iskolákban s 11 órákor a főtéren.

A szabadság, testvériség, egyenlőség nagy napját ünnepi hálaadás köszönti a templomban is. A r. k. plébánia templomban d. e. 10 órákor ünnepi istentisztelet lesz, a melyen részt vesznek a hatóságok és testületek. Az ünnepi istentisztelet sorrendje ez: Mise Kempertől. Graduale: Ave Mária, Marchesitől, énekl Borosné urnó. Offer-torium: „Sancta Mária”, szoprán-szólo. Linnertől, énekl Solti Vilma kisasszony, a szintársulat jeles énekesnője.

A zene vígan szól, a bájos kis hercegnők apróbb graciózus léptekkel tipegnek a parketten!

Mr. Campredon elégedetten bólingat fejével és tekintete érdeklődéssel követi a hajlongó, mosolygó édes kis alakokat.

A cárné, bár szeméi leányain függnek, de tekintete üres, révedező és nem látja őket. Tépelődő lelke messze van a zene vidám hangjaitól; kinosan töprengve kutat egy halvány reménység után. Visszaemlékezik a kedves mosolygó fiatal emberre, a nagy, bársnyos pilláktól árnyékolt kék szemekre és ah! a csókokra, az édes csókokra, ott lenn a parkban. Vivődő lelke a kintzókamarát, a hóhérokot és a kegyetlen cárt látja maga előtt, amint a vérben gázol... De azért neki mosolyogni kell...

— Már jobban megy, sokkal jobban kedveseim! Csak a zene volt egy kissé lassú!

Ebben a pillanatban Matrena támolygó alakja jelenik meg a küszöbön. Arca sápadt, mint a halotté... Katalin arcán megfagy a mosoly, amint rátekin. Matrena a cárnéhoz siet és kétségbeesett zokogással borul a lábai elé.

— William? Mi van Williammal?
— Oh, urnóm!... elfogták... és most a kintzókamarában van!

Az udvarhölgy fölemelkedik és a cárnő arcába tekint. A két asszony eltorzult arccal, halálsápadtan néz egymásra.

— És a cár?
— A kintzást vezeti.

— Vigyázz magadra Katalin! — sugja a szék háta mögött Anna Fedorovna. — El ne áruld izgatottságodat!

Ebben a percben kiáltás hallatszik kívülről:
— A cár!

A terem ajtajában zordonan jelenik meg Feter cár izesztó alakja. Sötét öltöny van rajta. Pejében prêmes süveg, csizmai térdig sárosak. Balkezeiben piszkos rongyba takart gömbölyű tár-

Az izraelita templomban is istentisztelettel ünneplik március 15-ét. Az istentisztelet 10 órákor kezdődik.

A március 15-iki délelőtti ünnepségek mellett a közigazgatási tanfolyam hallgatói délután is ünnepet rendeznek. Programja a következő: „Hymnus”, énekl az egyleti dalárda. „Disznólóki megnívó”, tartja dr. Végh Lajos. „Nemzeti dal”, szavalja Nádasky György közíg. tanf. hallgató. „Nemzeti dal”, énekl az egyleti dalárda. „Március 15-ke” című pályamű. Sándor Pétertől, felolvassa Lehr János közíg. tanf. hallgató. „Előre”, szavalja Oberszt Ferenc közíg. tanf. hallgató. „Szózat”, énekl az egyleti dalárda. — Kezdeté délután fél 4 órákor.

Hazafias ünnepre készül Alibumár közönsége is. Mint tudósításunk jelzi az ottani Bauer-féle vendéglőben március 15-én hazafias ünnepélyt tartanak a következő műsorrall: „Szózat”, előadja a férfiak. „Ünnepi beszéd”, tartja Bartha Kálmán. „Ouverture” a „Költő és paraszt”-ból, előadja zongorán Antal Ilonka és Tolveth Hedvig urhölgyek. „Nemzeti dal”, szavalja Tolveth János. „Hymnus”, előadja a férfiak.

— A megyés püspök útja. Deseffy Sándor v. b. t. tanácsos, megyés püspök tegnap este Budapestről titkára, Pacha Agost kíséretében néhány heti üdülésre Arkóba utazott.

— Uj anyakönyvesek. A belügyminiszter a banlaki anyakönyvi kerületbe Glázen Lőrinc segédjegyzőt, a nagyjécsai anyakönyvi kerületbe Schuld Péter jegyzőt anyakönyvvezetőkké, az úrményhazai kerületbe Eszék Károly községi irnokot, a banlakiba pedig Szántó Aladar helyettes segédjegyzőt anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki.

— Tisztujtás Román-Écskán. Román-Écska községben, mint tudósítónk jelenti, a napokban volt meg a tisztujtás. Megválasztottak: bírónak Palanaeski Gyóka, albírónak Brenda Gligor, pénztárnoknak Meits Nikola, I. esküdt Mik Mathei, II. esküdt Bugár Trejka, III. esküdt Magda Jozsim, IV. esküdt Magda Todor.

— Halálozás. Derék katona, művelt, rokonszenyes ember halálhírére vesszük. Mint részvétellel értesülünk, a nagybecskereki közönség egy kedves régi ismerőse Hunyár Ede, nyugalmazott m. kir. honvédszázados szerdán, hosszas szenvedés után, meghalt Nagyteremián. A megboldogult 42 évet élt. A család a következőkben jelenti a gyász esetet:

Alulírottak egy a maguk, valamint számos rokonaik nevében mélyen szomorodott szívvel jelentik a hön szeretett testvér, sógor és nagybátyjuk Hunyár Ede nyug. m. kir. honvédszázados urnak folyó hó 12-én d. u. 6 órákor, élete 42.

gyat tart, a melynek láttára ijedten rebben szél a kis táncoló csapat.

— Folytassátok! — kiált a táncolóokra durván és a kandallóhoz közelit, miközben egyenesen mosolyog a francia nagykövetre. A zenészek azonban réttegnek és nem merik újra kezdeni a menüettet.

— Folytassátok azonnal, parancsolom! — kiált rájuk a czár és öklével olyat üt a kandalló márványlapjára, hogy a rajta levő remekművi sévres óra ezer darabra törve zuhan a parkettre. Egykedvű arccal teszi le a rongyba burkolt kerek tárgyat az óra helyére.

Óvatosan göngyölti le a rongyot és egy kerek üvegedény tűnik elő, amelyre irtozattal mered minden szem. Az edényben alkohol van és abban egy frissen levágott emberi fej uszkál. Matrena rémesen sikolt föl!

— William! — és ajultan roskadt össze.

A cár némán vizsgálta a cárné arcát. Katalin azonban mosolyt erőltet vértelen ajkaira. Azután a czár int a szolgáltnak, hogy vigyék ki az ajult udvarhölgyet.

Mr. Villebois iszonyu halvány. Polniz nyugtalanul feszeng, csak mr. de Campredon nézi bámulatos hidegvérrel lorgnettején át a levágott fejet.

Ez a gazember kamarás — szólt végre ünnepélyes hangon a cár — visszaélt a cárné bizalmával.

— Valóban? — kérdezte mr. Campredon. — Igen felelt a cár és a kandallóra könyökölve, így folytatta:

— Táncolj csak tovább, Katuska és ti is leánykám... az én mulattatásomra. Megérdemlem, hiszen derekas munkát végeztem!

És Katalin cárné mosolyogva, halálravnált arccal táncolta tovább a menüettet.

Edmond Harancourt.

évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó hó 14-én d. u. 3 órákor a r. kath. szertartás szerint be-szenteltetni és a nagyteremiai r. kath. sikertben fog-nak örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szent miseáldozat folyó hó 15-én reggel 7 órákor fog a nagyteremiai róm. kath. templomban az Urnak bemutatni. Béke hamvaira! Nagy-Teremia, 1902. évi március 13-án. Hunyár Anália férj. Szauerwein, Hunyár Antonia férj. Juhász, özv. Ularikné szül. Hunyár Boriska, Hunyár Róza, Hunyár Ilona férj. Tomcsányi, mint testvérei. Szauerwein Anna férj. Reisz, Szauerwein József, Szauerwein Emilia, Szauerwein Jerrő, Szauerwein Ödön, Juhász Gyula, Juhász Anna, Juhász Béla, Juhász János, Juhász Dezső, Juhász Sándor, Juhász Pista, Dontán Mariska, Tomcsányi Dezső, Tomcsányi Elek, Tomcsányi István, Tomcsányi János, mokatócs és hugai, Ernst József és neje, mokatestvér és sógornő, Szauerwein Imre, Juhász János, Tomcsányi Elek sógorai.

— Vidéki rendőrök Nagybecskereken. Gyakran előfordul az utóbbi időben, hogy piszkos, elhanyagolt ruházatu, környékbeli községekből való rendőrök jönnek be Nagybecskerekre, akiket a közönség helybeli rendőröknek nézven, hozzájuk fordul utbaigazításért, közbelépésért. Ezek a jobbara csak szerb nyelvet értő rendőrök egyszerű vállvonogatással felelnek és odább állanak dolguk után. Ezért a viselkedését többen panaszt tettek a közönség köréből a rendőrkapitány-nál, ahol aztán kiderítették, hogy ezek a panaszlott rendőrök úgy jönnek hozzánk magán ügyben a környékről, de a mi rendőreink ruházatához teljesen hasonlatos egyenruhában. Hasonló tévedések kikerülése szempont-jából nagyon ajánlatos volna, ha az illetékes főszolgabírák intézkednének, hogy ha már valami megkülönböztető jelet nem is kapnak ezek a környékbeli községi rendőrök, legalább a sapkájuk legyen előtű a nagybecskereki rendőreiktől, nehogy ezek rovására tudják be azt a sokszor majdnem gomboznak mondható viselkedést, amit esetenként ezek az itt idegen rendőregények tanúsítanak.

— Gyujtogatás Kláriban. Mint tudósítónk jelenti a községben az utóbbi napokban egymást érték a tüzesetek. A gyakori tüzek egész izgalomba hozták a lakosságot. A közvélemény az volt, hogy a tüzet gyujtogatók okozták, mert legtöbbszörre biztosított nádfedelű értéktelen házakat hamvasztott el a tűz. A vizsgálat meg is állapította a gyujtogatás esetét.

— Bérbeadó vasuti vendéglő. A. M. A. V. szegedi üzletvezetősége a Valkány állomáson megüresedő pályaudvari vendéglő bérletére pályázatot hirdet. A bérlet 1902. évi szept. hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1905. évi aug. hó 31-ig. Az egy koronás bélyeggel ellátott külön „Ajánlat a m. kir. államvasutak főnküirt Valkány állomása pályaudvarán levő vendéglő-üzletre” felirattal ellátott, lepecsételt borítékba zárt, nemkülönbön kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1901. évi április hó 9-én déli 12 óráig a szegedi üzletve-zetőség általános osztályfőnökénél (üzletvezetőségi palota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók. Bántépénz fejében 200 korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapírokban, a szegedi üzlet-vezetőség gyujtópénztáránál 1902. évi április hó 8-án déli 12 óráig vagy személyesen vagy kir. posta útján beküldendő.

— A munkásképző- és társas-egyletben most ér véget az idei tánckurzus. A kurzust március 16-án táncvizsga zárja be az Ellmer-féle (Melencei-utcai) helyiségben.

— A „Nagybecskereki keresztyén nőegylet” részére adományozott a „Nagybecskereki Takarékpénztár” 50 koronát, a „Torontáli Takarékpénztár” 30 koronát, mikért halás köszönetet mond az egylet nevében Szalay Józsefné, elnök.

A Béga vizállása.

A temesvári folyamernökség jelentése szerint március 14-én a Béga vizállása a következő volt:

Temesvár 0—3 cm. apadó.
Nagybecskerek 0+61 cm. apadó.
Titel 0+388 cm. apadó.

Színház és irodalom.

Heti műsor:

Szombat: „Arany lakodalom.”
Vasárnap délután: „A sühákok.”
este: „Czine-mintye.”

* Kurucfurfang. B. Polgár Béla, a társulat e sokoldalú, ügyes jellemzőszenzifj. Bokor József népsziművét választotta jutalomjátékául. Hogy miért? azt nem tudjuk. Alkalmasint talált volna jobb darabot, sőt hálásabb szerepet is a Bögözi Lőrinc szerepénél s ami fő, a közönség más darabba bizonyára szívesebben ment volna.

Igy legnagyobb sajnálatunkra üres házat kell konstatálnunk, pedig az egyes szereplők ugyan csak igyekeztek azon, hogy a darabba színt és életet vigyenek. A jutalmazandó — lucus a non lucendo — Böggői szerepében töröl metszett magyar alakot állított elénkbe, melyért a közönség ismételten hálásan megtapsolta. A többi szerepekben P. Nagy Linda, Solli Vilma, Madas Pápai, Fodor, Szepessi Szidi és Tukoray jeleskedtek. Keszler Lajos táncmester ügyes magyar táncát zajosan megtapsolták s meg is ismételték.

* Március 15. a színházban. A magyarság hivattott házában, a városi színházban diszeloadás-sal ünneplik meg március 15-ikét. Beöthy László és Rákosi Viktor hazafias látványos darabja az „Aranylakodalmom” kerül színpadra ez alkalommal a színházban. Ezt megelőzőleg prólógus lesz, amely után a kar elénekeli a Hymnust. Ma este szintén hazafias darab kerül előadásra. Katona József Bánk bánja A b o s Imrével a címszerepben.

* II. Sylvester pápa. (Irtá Lukinich Imre. Kolozsvár, 1902.) Torontálmegye szülöttje, egy fiatal tanárjelölt adta ki azt a derek munkát, melyre most felhívjuk a figyelmet. Szerző a X. század egyik nagy, rejtélyes alakját, azt a türeményszerű pápát választotta értekezésének tárgyául, a kinek nevéhez fűződik a magyar szent korona adományozásának emléke.

Alapos forrás-tanulmány után készült a könyv. Lelkiismeretesen beszámol minden adattal, miközben igen szép olvasottságot és fejlett kritikai érzéket árul el. A könyv 202 oldala léptenyomon meggyőzőhet róla. A mellett, hogy át tudja tekinteni a terjedelmes tárgyat, áttekinthető s tisztán beosztásával és gyakorlott tollalval lep meg.

Lukinich különben pár év óta jobb keze Szádeczky Lajos egyetemi tanárnak, a kiváló történettudósnak és munkatársnak az „Erdélyi Muzeum”-nak.

Az ellentétekben gazdag korszak képét élesen kidomborítja. Abban a korban, mikor rendszeres, igazi tudásról és tudományról szó sem lehetett, mert a könyves poleokon százados porrétegek léptek a klasszikusok; a mikor szó szerint vették Pál apostolnak ama szavait, hogy „a világ bölcsessége Isten előtt bolondság”; a mikor San Bonifacio apát szerint „Péter helytartói Platón, Vergiliust, meg a többi filozóf marhaságot nem választhattak mestereikül”; abban az időben támadt az a kivételes ember, II. Sylvester pápa, ki a régiek írásain kívül ismeri az ég titkait is s épen ezért híresztelték el róla, hogy az ördögnek eladta testét-lelkét és mikor meghalt, mindenestől elvitte az ördög.

Azt a nagy úrt, mely a régiek képzetvilágát elválasztja a miénktől, Sylvester látszik áthidalni; az első humanista; az első tudós, aki egyenesen merít az arab forrásokból; ez a ritka tehetséges államférfi, aki természetesen dolgozik annak a megvalósíthatatlan célnak az érdekében, a melyért később egy Dante Alighieri is elvérzett; a keresztény nyugotrómai birodalom eszményéért.

Különösen érdekesen tárgyalja szerző Sylvesternek hazánhoz való viszonyát, tudományos működését és a róla kifejlődött mondanakört.

Doktori értekezésnek készült a könyv. Ilyen komoly tanulmányról tanuskodó munkát régen nyújtottak be az egyetem bölcsészeti karához. Pp.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése március 14-én.
Távirati tudósítás.

Budapest, március 14.

A képviselőházban a földmívelésügyi tárca költségvetésének tárgyalását folytatták, mely iránt a képviselők nem valami nagy érdeklődést tanúsítottak. Az egyes szónokokat alig hallgatták, míg a folyosók zúfolva voltak beszélgető honatyákkal.

A jó későn megkezdett ülés első szónoka Solymossy Ödön báró volt, aki csinos beszédben a miniszter érdemeit ismerte el.

Utána Nessi Pál beszélt, aki több fogyatékosága miatt nem szavazta meg a költségvetést.

Szemere Miklós Budapesten gazdasági főiskola felállítását sürgeti, mely egyenrangú legyen az egyetemmel.

Chernel Gyula, aki maga is kitűnő gazda, éles kritikát mond a földmívelési politikánk felett. A költségvetést nem szavazza meg.

Baross János után, aki elfogadja a

költségvetést, Pichler Győző mondott hosszabb beszédet s már csak pártállásánál fogva sem szavazza meg a költségvetést.

Fél háromkor Lukács László pénzügyminiszter felett Zboray Miklós multikori interpellációjára a magyar iparbank ügyében. Hosszabb bevezetés után a miniszter elismerte, hogy mikor a banknál bebizonyult, hogy feladatának nem felel meg és hogy rosszul sikerült spekulációra használta föl a kormány által adott előleget, előállott a szükségessége annak, hogy a kedvezmények esetleg megvonassanak. Ez most meg is fog történni. A kérdéses 2,400.000 koronából azonban már csak 166.000 korona áll fenn, ami szünet meg fog térülni rövidesen és így az államkincstár károsodás nem éri. Zboray válasza után a Ház a miniszter választását tudomásul vette.

A Kossuth-szobor.

Budapest, márc. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A főváros legközelebbi közgyűlésén indítványozni fogják, hogy a főváros írja ki a Kossuth-szoborra a pályázatot.

Elhunyt ezredes.

Budapest, március 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Okányi Szlávy Béla honvéde ezredes ma reggel meghalt.

Sztrájk.

Budapest, március 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) New-Yorkból jelentik: Bostonban a rakodó munkásai között még szombaton sztrájk tört ki. A sztrájkhoz ma más munkások is csatlakoztak, akikkel együtt a sztrájkolók száma 30.000-re nőtt. A sztrájk egyre fenyegetőbb jellegűt ölt.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1902. március 14.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	uj	50 kilogr. ára		50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki	uj	76	9.35	80	9.60
Pestvidéki	uj	76	9.30	80	9.55
Bánási	uj	76	9.25	80	0. —
Bácskai	uj	76	9.30	80	0. —
Rozs	uj	elsőrendű	70—72	7.45	7.55
	uj	másodrendű	—	7.35	7.45
Árpa	uj	takarmány	60—62	6.10	6.20
	uj	égetni való	62—64	5.75	6. —
Zab	uj	sörfőzésre való	64—66	0. —	0. —
	uj	—	39—41	7.55	7.70
Tengeri ó	uj	bánási	—	0. —	0. —
	uj	másnemű	—	0. —	0. —

Határidő-üzlet.

Budapest, márc. 14. (A nagybecskerekéi Lloyd-társulat távirata.) Készáruban a forgalom valamelyest javult, az árak 2—3 fillérrel csökkentek. Déli zárlatkor a határidőüzlet jegyzései a következők voltak:

Buza 1902. áprilisra	9.29—9.30
„ 1902. októberre	8.24—8.25
Rozs 1902. áprilisra	7.56—7.57
Tengeri 1902. májusra	5.21—5.22
Zab 1902. áprilisra	7.62—7.63

Közgazdaság.

Közgyűlések.

- Március 16. „A nagybecskerekéi bórparosok szövete” közgyűlése.
 16. „A nagybecskerekéi kereskedő ifjak egylete” közgyűlése.
 20. „A fenyvi takaré- és előlegezési szövetkezet” közgyűlése.
 23. „A nagybecskerekéi takaré- és előlegezési társulata az osztrák-magyar első általános tisztviselő-egyletnek” közgyűlése.
 27. „A torontál-szécsányi hitelszövetkezet” közgyűlése.
 Április 6. „A torontáli h. é. vasutak alkalmazottainak tak- és előleg-társ. fogy. szövetk. közgyűlése.

□ **Baromfitenyésztők Országos Egyesülete.** Nagyfontosságú egyesület alakult Budapesten f. hó 9-én, amikor az ország baromfitenyésztői kimondták a „Baromfitenyésztők Országos Egyesülete” megalakítását. Ezen, a baromfitenyésztés előmozdítása érdekében alakult egyesület már csirájában oly erőre növekedett, hogy a tenyésztők bizalommal nézhetnek jövő működése elé, a mely a mellett, hogy az ország baromfitenyésztését van hivatva fejleszteni, egyúttal szociális feladatot is teljesít, mert kis emberek ügyét mozdítja elő. Az alakuló közgyű-

lésen az egyesület elnökségét és igazgató-választmányát választották meg, még pedig elnöknek gróf Teleki Józsefnek, alelnököknek K. Lippich Gusztáv J.-N.-K. Szolnok megyei főispán és gróf Keglevich Miklóst, ügyvezető alelnököknek Pékner János m. kir. állattenyésztési főfelügyelőt.

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1902. évi március hó 7-től 1902. évi március hó 13-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltás történt:

Dobrota Lása tulajdonát képező 1 hold szántóföldet megvette Mosorinszki Lázár 100 koronáért.

Bagoly Pálné, öz. Jochum Krisztina, Tillinger Mihály, Péter és György tulajdonát képező házat és beltelket megvette öz. Legó Teréz 800 koronáért.

Levaity Zsiva és Milla tulajdonát képező 120 négyszögöl házhelyet megvette Levaity Sándor és Mica 400 koronáért.

Czetkov Szilvia tulajdonát képező 300 négyszögöl szérűskertet és 1 hold szántóföldet megvette Czetkov Zsiva 140 koronáért.

Czetkov Szilvia tulajdonát képező 300 négyszögöl szérűskertet megvette Lalelin Dusan 100 koronáért.

Piaci árak

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken, 1902. évi március hó 14-én megtartott heti vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	9.20	korona
kétszeres	—	6.60	—
rozs	—	6.30	—
árpa	—	5.60	—
zab	—	7. —	—
kukoricatuj	—	4.50	—
repcse	—	11.50	—
széna I.	—	2.80	—
„ II.	—	2.50	—
szalma I.	—	1.50	—
„ II.	—	1. —	—
burgonya (uj) 50	—	3.50	—
marhahús I. 1 kilogr.	—	—	96
„ II.	—	—	88
borjú hús	—	—	1.20
díszó hús	—	—	96
juh hús	—	—	72
zsir	—	—	1.08

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, péntek, március 14-én:

A b o s Imre ur szíves közreműködésével ifjusági és népelőadás mérsékelt helyárrakkal:

BANK BÁN.

Dráma 5 felvonásban. Irtá: Katona József.

Személyek:

II. Endre, magyarok királya	Pápay A.
Gertrudis királyné	Niczkyne Ilona
Ottó, Gertrudis testvérese	Fodor Oszkár
Bank bán, Magyarország nagyura	A b o s Imre ur
Melinda, felesége	Gerőfi Ilonka
Sona, fiacskája	Szalkay Bandi
Mikhal bán	B. Polgar Béla
Simon bán	Kóhalmi Andor
Egy zászlós ur	Török Sándor
Petur bán, bihari főispán	Vadász Lajos
Myska bán, a királyfiak nevelője	Szabó Pál
Sólm mester, fia	Viola József
Bendeleiben Izidora, thüringiai leány	Gömöri Vilma
Egy udvarnok	Kádas M.
Biberach, egy lézengő ritter	Madasz Pista
Tiborez, paraszt	Tukoray Lorant
Zászlós urak, vendégek, udvarnokok. Történi 1213.	

Kezdeté 8 órakor.

Holnap, szombaton, március 15-én diszeloadás:

Aranylakodalmom.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1901. október 1-től.

Érkezik:

A nagybecskerekéi pályaudvarra:

Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunárról: este 7 óra 23 p.
Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 33 p.

Indul:

A nagybecskerekéi pályaudvarról:

Zsombolyára: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseczre: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra: reggel 3 óra 25 p.
Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 40 p.
Karlova—Nagykikindára: reggel 5 óra 58 p.

Nyiltér.*)

FIGYELMEZTETÉS.

Mindenkit óva intek és figyelmeztetek, hogy fiam *Tripity Milánnak* semmiféle hitelt ne nyujtsanak, mivel sem régi, sem újabb adósságait nem fogom kiegyenlíteni.

Bótos, 1902. március hó 12.

Tripity Maxsa.

226—33

*) Az e rovat alatt közölték nem vállal felelősséget a szerk.

A torontáli helyi érdekű vasutak alkalmazottai, valamint az osztrák-magyar I-ső általános tisztviselő-egylet nagybecskereki takaré- és előleg-társulatának tagjai fogyasztási szövetkezete felszámolás alatt

1902. évi április hó 6-án, vasárnap délelőtt 10 órakor

Nagybecskereken, a kaszinó kistermében

k ö z g y ü l é s t

tart, melyre a t. üzletrészes tagok ezennel tisztelettel meghívtnak.

229-11

N A P I R E N D:

1. A felszámoló jelentése a zárószámadások előterjesztésével.
  2. A felügyelő-bizottság jelentése.
  3. Felügyelő-bizottsági 3 rendes és 3 póttag választása.
- Nagybecskerek, 1902. évi március hó 9-én.

A felszámoló.

Tartozik.		Mérleg-számla.		Követel.	
65	Adósok számlája	167	08	41	Üzletrészesek számlája.
68	Torontálmegyei tak.- és hitelbank betét-számlája	292	—	72	Átfutók számlája
40	Veszteség elővitel	4836	06		
	Veszteség folyó évi	170	86		
		5006	92		
	Korona	5466	—		Korona
					5426
					40
					Korona
					5466

Tartozik		Nyereség- és veszteség-számla.		Követel.	
56	Költség-számla	180	01	17	Kamat-számla
40	Veszteség mult évi	4836	06	40	Veszteség mult évi
					4836
					170
					86
					5006
					92
	Korona	5016	07		Korona
					5016
					07

1901. december 31-én 237 tag 274 üzletrészeszel. Befizetve összesen 5426 korona.

Nagybecskerek, 1901. évi december hó 31-én.

A könyvelésért: **Nikel István.**

A torontáli helyi érdekű vasutak alkalmazottai, valamint az osztrák-magyar első általános tisztviselő-egylet nagybecskereki takaré- és előleg-társulatának tagjai fogyasztási szövetkezete felszámolója:

Mayer Rezső. Dr. Riesz Jakab. Baaden Károly. Rigó István. Dr. Nónay Pál.

Megvizsgáltatt és rendben találtatt.

A felügyelő-bizottság:

Tarnay Ferencz. Weiner Henrik. Vogel József.

Pancsova—kubini ármentesítő és belvízszabályozó társulat.

285. sz. 1902.

231-21

Versenyárgyalási hirdetmény.

A pancsova—kubini ármentesítő és belvízszabályozó társulat Sándor egyház községe felett a nyílt csatornába építendő *teglafalazatu zsilip munkálatainak* biztosítására *folyó évi április hó 14-én d. e. 10 órakor*, a társulati igazgatóság hivatalos helyiségében zárt ajánlati versenyárgyalást tart.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó tervek és adatok, az ajánlati minta, a kötéendő szerződés és a kiegészítést képező általános és részletes feltételek a társulat helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Alulírott igazgatóság felhívja a versenyezni óhajtokat, miszerint zárt ajánlatokat az ajánlati összeg után számítandó 5%-nyi bánatpénzzel egyetemben a fenti nevezett ideig alulírott igazgatóságához nyújtsák be.

Az ajánlatok felett a társulat miniszteri biztosa fog dönteni, ki föntartja magának a jogot a beérkezett ajánlatok el vagy el nem fogadása tekintetében önállólag határozhatni.

Pancsova, 1902. március hó 11-én.

A miniszteri biztosa Ó Meltóága megbízásából:

Pancsova—kubini ármentesítő és belvízszabályozó társulat igazgatósága.

49041. d. 1902.

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Kolozsvárt.

Pályázati hirdetmény.

(Tűzifa szállításának biztosítása iránt.)

A magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége az 1902. évben még szükséges 6000 (hatezer) köbméter, egy méter hosszúságú kemény usztatlan bükk hasábfá szállítását biztosítani óhajtván, arra ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállítás a magy. kir. államvasutaknál érvényben levő s anyagok és leltári tárgyak szállítására vonatkozó 122.291/96. számú általános és a tűzifa szállítására vonatkozó 65.465/92. számú különleges szállítási feltételek alapján eszközöndő.

Ezen általános és különleges szállítási feltételek a pályázati határidőig a magy. kir. államvasutak összes üzletvezetőségeinél a hivatalos órák alatt naponként megtekinthetők, vagy a magy. kir. államvasutak Budapesten levő nyomtatványtárájánál a megállapított 50 (általános feltételek), illetőleg 30 (különleges feltételek) fillér egységár előzetes lefizetése mellett meg is szerezhetők.

Ha a fenti szállítási feltételek a nyomtatványtárról posta útján kéretnek, úgy a kívánt feltételek ügyszáma és tárgya pontosan megjelöndő, mely esetben a fennemlített eladási áron felül azok bérmentes elküldéséhez szükséges 20 fillér postadíj is beküldendő a nyomtatványtárnak és pedig vagy készpénzben, vagy pedig magyar postai értékjegyekben.

Mindegyik ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a fentebbi feltételeket jól ismeri és hogy azokat, amennyiben a jelen hirdetmény folytán változást nem szenvednek, egész terjedelmükben elfogadja.

A szállításra vonatkozó s a részletes pályázati felhívásban foglalt egyéb határozmányok a pályázati határidőig alulírott üzletvezetőségéknél.

valamint az összes kereskedelmi és iparkamaráknál a hivatalos órák alatt megtekinthetők vagy posta útján megszerezhetők.

Az egy koronás magyar bélyeggel ellátott, keltezett és a lakás pontos megjelölése mellett aláírt lepecsételt ajánlatok, jelen szinten aláírandó és ivenként 30 filléres bélyegjeggyel ellátandó pályázati felhívással együtt, melyek borítékán a rendes címezésen kívül még világosan megjelözendő: „Ajánlat 4604/902. számhoz” *folyó évi március hó 20-ik napjának déli 12 óráig* a kolozsvári üzletvezetőség I. (általános) osztályához személyesen benyújtandók vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénzképen az ajánlott mennyiség értékének 5%-a, azaz öt százaléka készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban folyó évi március hó 19-ik napjának déli 12 óráig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztárájánál letendő.

Az ajánlatban a megtörtént letétel megemlítendő, de az arról kapott elismervény az ajánlatához nem csatolandó.

Az ajánlatot az egész kiírt mennyiségre vagy annak bármely tetszés szerinti részletére lehet tenni.

Kolozsvárt, 1902. évi február hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

NYOMDÁSZ - TANULÓNAK
jő házból való fiu felvétetik.
Bővebbet e lap kiadóhivatalában.
(42 - x.54)